

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gemeente Leerdam	
Ingeboekt: - 1 FEB. 2013	
Zaaknr. 12-1760	
Reg.nr. 13-2575	
Afd. rmo	Ambt. AS:
C.C.	

Directie Ruimte en Mobiliteit
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Contact
mw mr. drs. J.H.M. Hemelaar
T 070 - 441 64 86
jhm.hemelaar@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Burgemeester en Wethouders van Leerdam
Postbus 15
4140 AA Leerdam

Datum

31 JAN. 2012

Ons kenmerk
PZH-2013-367238900

Uw kenmerk

Bijlagen

Onderwerp
Artikel 3.1.1 Bro; vooroverleg voorontwerp
bestemmingsplan "Herstructurering School – en
Talmastraat".

Geacht college,

Ik heb kennis genomen van het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan "Herstructurering School –en Talmastraat". Het plan geeft aanleiding tot de volgende reactie.

Het provinciale beoordelingskader is vastgelegd in de provinciale Structuurvisie en de verordening Ruimte. Het plan is conform dit beleid.

Dit is een gecoördineerde reactie van alle betrokken directies van de provincie.

Hoogachtend,

de directeur van de directie Ruimte en Mobiliteit,
voor deze,

ir. J. de Jong
hoofd bureau Ontwikkeling en Realisatie
Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 **F** (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl **I** www.waterschaprivierenland.nl
Bank 63.67.57.269

Gemeente Leerdam	
Ingeboekt: 11 JAN. 2013	
Zaaknr.	12-1760 Waterschap Rivierenland
Reg.nr.	13-2373
Afd.	2MO Ambt.
G.C.	

Waterschap Rivierenland

Gemeente Leerdam
T.a.v. mevrouw A. Siesling
Postbus 15
4140 AA LEERDAM

VERZONDEN 10 JAN 2013

Datum:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Behandeld door:
9 januari 2013		201231599/21205	G. van Dinter-Schneider
Onderwerp:			Doorkiesnummer / e-mail:
Wateradvies voorontwerp bestemmingsplan Herstructurering School- en Talmastraat Leerdam			(0344) 64 94 26 g.van.dinter@wsrl.nl

Geachte mevrouw Siesling,

Uw toegezonden voorontwerp bestemmingsplan Herstructurering School- en Talmastraat Leerdam geeft aanleiding tot het maken van opmerkingen. Deze reactie is aan te merken als wateradvies in het kader van de watertoetsprocedure.

Samenvatting

Het plangebied omvat een woonwijk in Leerdam-West waarbij 134 woningen gesloopt en circa 85 woningen teruggebouwd worden. Eén van de hoofdthema's uit het Wijkontwikkelingsplan Leerdam-West is de realisatie van een duurzame leefomgeving met een groter oppervlak aan groen en water. Dit plan is onderdeel van de te realiseren 'Wateras' in Leerdam-West. De Wateras is opgesplitst in 5 onderdelen waarvan de aanleg van een singel (B-watgang) in het plan Herstructurering School- en Talmastraat een onderdeel is. De oplevering van de singel ter hoogte van de Schoolstraat staat gepland voor 2015.

In de bijlage van deze brief vindt u onze opmerkingen met de bijbehorende adviezen die wij willen plaatsen op dit plan.

Doorlopen proces

Over het plan Herstructurering School- en Talmastraat, onderdeel van de Wateras, is al vroegtijdig gecommuniceerd. In januari 2006 is door het Adviesburo R.I.E.T. te Bunnik voor de Wateras een 'Programma van Uitgangspunten en Referentiebeelden' opgesteld. Het waterschap heeft op dit programma een positief wateradvies afgegeven. Verder is in 2010 voor het deelgebied School- en Talmastraat informatie verstrekt over de eisen en wensen van het waterschap bij de inrichting van de singel (B-watgang). Deze informatie werd in september 2012 geactualiseerd conform het huidige beleid van het waterschap.

Door de uitvoerige communicatie in de afgelopen jaren hebben wij nog nauwelijks opmerkingen op het plan. Wel willen wij nog een aantal adviezen uitbrengen op de waterparagraaf punt 5.2 in de toelichting van het plan.

Een uitwerking van deze inhoudelijke opmerkingen treft u aan in de bijlage van deze brief.

Conclusie

Het plan is conform de eisen en wensen van ons waterschap. Wel vragen wij u om de in de bijlage genoemde punten te verwerken in het ontwerp bestemmingsplan. Daarnaast verzoeken wij u het waterschap te betrekken bij de verdere procedure van het plan en de planning hiervan aan te geven.

Voor de uitvoering van het plan is een watervergunning van het waterschap vereist. In deze watervergunning kunnen nadere technische eisen aan uw plan gesteld worden. De initiatiefnemer kan hierover contact opnemen met het secretariaat van de afdeling Vergunningen van ons waterschap. Zij zijn bereikbaar via e-mailadres secretariaat-afdelingvergunningen@wsrl.nl en telefoonnummer (0344) 64 94 94.

Vermeld hierbij het nummer van het locatiedossier **L-2012-069663**.

Als u nog vragen heeft over deze brief, kunt u contact opnemen met G. van Dinter-Schneider, telefoonnummer (0344) 64 94 26, e-mailadres g.van.dinter@wsrl.nl.

Hoogachtend,
namens het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,
de teamleider Plannen West,

H.A.J. Smeets

Bijlage(n): Opmerkingen behorend bij de brief 'Wateradvies voorontwerp bestemmingsplan Herstructurering School- en Talmastraat Leerdam'

Afschrift: Archief (inclusief bijlagen) ; T-BEO/Albert van Mourik ; T-PLW/Pim Bosman

Bijlage: Opmerkingen behorend bij de brief 'Wateradvies voorontwerp bestemmingsplan Herstructurering School- en Talmastraat Leerdam'

Toelichting

Keur voor waterkeringen en wateren blz. 33:

De omschrijving van deze verordening klopt. Wij adviseren om nog op te nemen dat voor dit plan een watervergunning van de Keur van het waterschap is vereist.

Beheer en Onderhoud blz. 35:

Het plan voorziet in de aanleg van een singel. De gemeente en het waterschap zijn overeengekomen de singel in de toekomst als een B-watergang te handhaven. Het waterschap ziet daarbij toe op het onderhoud door middel van de jaarlijkse schouw op B-watergangen.

B-watergangen kennen een beschermingszone van 1 meter. Deze beschermingszone garandeert ruimte ten behoeve van het (handmatig) onderhouden van de watergang. Echter, zaken als machinaal onderhoud en het afvoeren van maaisel via de oever zijn hiermee niet gegarandeerd. Een optie kan zijn de watergang varend te onderhouden. Echter, in dit geval voorzien wij met de huidige inrichting van de singel problemen voor goede doorspoelmogelijkheden. Een doelmatig onderhoud kan vanuit onze optiek op deze manier niet gegarandeerd worden; dit in tegenstelling tot hetgeen in het plan staat vermeld.

Ons advies luidt dan ook om het gebied rondom de Singel (B-watergang) zodanig in te richten dat deze voldoende bereikbaar is voor de uitvoering door middel van machinaal (evt. varend) onderhoud van de watergang. Graag zien wij daarbij in het plan vermeld, welke voorzieningen aangebracht worden en/of maatregelen worden getroffen om een doelmatig onderhoud te garanderen.

Daarbij adviseren wij om een onderhoudsplan op te stellen. Dit onderhoudsplan wordt door het waterschap getoetst op de uitvoerbaarheid en is onderdeel van een vergunningaanvraag van de Keur van het waterschap.

Ons advies over het beheer en onderhoud van de singel is naast de uitvoerbaarheid voor u als gemeente ook gericht op een mogelijke overdracht van stedelijk water van de gemeente naar het waterschap in de toekomst. Wij voorzien namelijk problemen indien de singel wordt overgedragen naar het waterschap; als de watergang wordt aangelegd zoals in het plan is aangegeven, dan kunnen wij geen doelmatig onderhoud garanderen.

Gemeente Leerdam	
Ingeboekt: - 9 JAN. 2013	
Zaaknr.	13- 2221
Reg.nr.	13- 2348
af. RMO	Ambt.
C.C.	

SIMAV

Stichting tot Instandhouding
van Molens in de Alblasserwaard
en de Vijfheerenlanden

Mw A. Siesling
College B en W gemeente Leerdam
Postbus 15
4140 AA LEERDAM

Streefkerk, 08-01-2013

**Onderwerp: voorontwerp bestemmingsplan
binnen het geldende bestemmingsplan Leerdam West
Ons kenmerk: 005-2013
Behandeld door: huisman/ bovekerk**

Geachte mevrouw Siesling,

Medio december van het vorige jaar informeerde u onze adviseur C.W. Huisman over het voorontwerp bestemmingsplan binnen het geldende bestemmingsplan Leerdam-West. Ten noord-westen van onze molen Ter Leede wordt een gedeelte van het bestemmingsplan geherstructureerd. Het plangebied is voor een deel gelegen binnen de molenbiotoop van genoemde molen. Ca. 45% van het plangebied valt binnen de molenbiotoop. In het ontwerp bestemmingsplan is de provinciale regelgeving voor de molenbiotoop opgenomen. In het wijzigingsplan is een klein gedeelte bestemd voor een bouwhoogte bestemd voor vier bouwlagen en het overige deel voor rijtjeswoningen (twee lagen).

Het deel dat bestemd is voor vier bouwlagen wordt gebouwd op een afstand van ca. 345 meter uit molen Ter Leede. De toelaatbare bouwhoogte valt onder de 1:30 biotoopregel (niet-landelijk deel). De biotooplijn die van toepassing is, wordt door de bouwhoogte van vier woonlagen niet overschreden. Het is echter niet uitgesloten dat een klein gedeelte van een hellend dakvlak op de vier bouwlagen boven de biotooplijn uitkomt. Gelet op situering van de aanwezige hogere bebouwing tussen het plangebied en de molen zijn er geen bezwaren aanwezig tegen een eventuele overschrijding van een hellend dakvlak.

Concluderend stellen we vast dat het bestuur van de Simav akkoord gaat met het wijzigingsplan.

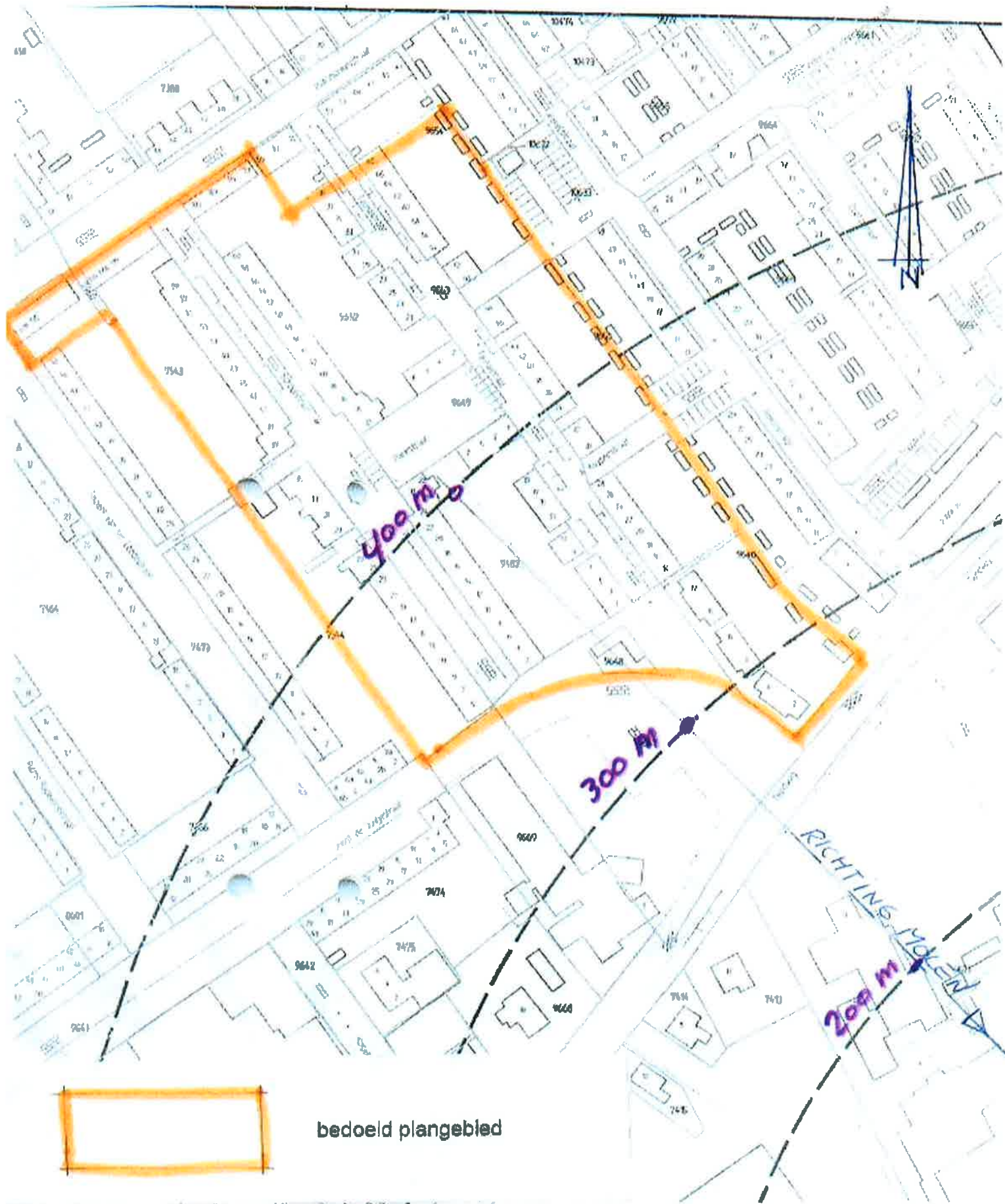
Vriendelijk groetend,
Het bestuur van de Simav,

C.H. Bovekerk, secretaris

C.J.M. de Bruin

Bijlage : Situatieschets van het plangebied

Nieuwe Veer 42
2959 AK Streefkerk
T 0184 681178
I www.simav.nl
E molenstichting@simav.nl
Rabobank 3427 00 464
Postbank 757626

bedoeld plangebied

MOLENBIOTOOP MOLEN TER LEEDE

Datum: 22 december 2012
 Schaal: 1:1500

Simav
 Nieuwe Veer 42
 2959 AK STREEFKERK

VROM-Inspectie
 Ministerie van Volkshuisvesting,
 Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

> Retouradres Postbus 29036 3001 GA Rotterdam

Het college van burgemeester en wethouders
 van de gemeente Leerdam
 Postbus 15
 4140 AA Leerdam

VROM-Inspectie
 Uitvoering

Weena 723
 Postbus 29036
 3001 GA Rotterdam
 www.vrom.nl

Contactpersoon

mw. mr. T.S. Veenbaas

T 010-2244495

F 010-2244499

Kenmerk

2010014713-TVE-ZW

Kopie aan

IPO, VNG, provincies en
 regionale rijksdiensten

Datum 18 mei 2010

Betreft Overleg over gemeentelijke plannen tussen gemeenten en het rijk in
 het kader van de Wro

Geacht college,

Minister Cramer heeft u op 26 mei 2009 een brief gestuurd met als titel ' enkele vraagstukken rond het overleg over gemeentelijke plannen tussen gemeenten en andere overheden in het kader van de Wro'. Uit vele reacties van gemeenten heb ik mogen afleiden dat gemeenten gewaardeerd hebben dat er een dergelijke brief is gestuurd, waarin voor de vijf aangegeven onderwerpen duidelijkheid is gegeven. Tegelijkertijd heeft de brief ook aanleiding gegeven tot diverse vragen van uw kant.

Ik probeer in deze brief een antwoord te geven op de vragen die gemeenten hebben gesteld naar aanleiding van de brief van mijn minister. Ik ben mij ervan bewust dat het niet de laatste brief zal zijn over het overleg over gemeentelijke plannen, gelet op onder meer de verplichte digitalisering vanaf 1 januari 2010, de ontwikkelingen rond de Crisis- en Herstelwet en nieuw beleid van het rijk.

Ik behandel de volgende onderwerpen:

1. Welke rijksdienst is voor welk nationaal belang de eerst verantwoordelijke?
2. De elektronische postbussen van de regionale rijksdiensten.
3. De rijksdiensten krijgen niet altijd de juiste plannen in de fase van het voorontwerp.
4. Afspraken over versnelde publicatie bij gewijzigd vastgestelde plannen.
5. Het ontwerpplan biedt geen inzicht wat er gebeurd is met het advies van de rijksdiensten.

Waar ik in deze brief spreek over bestemmingsplannen, vallen daar ook onder projectbesluiten en omgevingsvergunningen die verleend zullen worden met toepassing van artikel 2.1. eerste lid, onder a, onder 3e, van de Wabo.

1. Welke rijksdienst moet betrokken worden bij de voorbereiding van een plan?

VROM-Inspectie
Uitvoering

De brief van minister Cramer gaf in de bijlage aan bij welke onderwerpen u geacht wordt vooroverleg te voeren met het rijk. De brief gaf aan dat u daarvoor zelf de desbetreffende rijksdienst moet benaderen en dat de VROM-Inspectie (VI) er voor zorgt dat u vervolgens één reactie van het rijk krijgt. Voor een aantal onderwerpen/belangen is het meteen duidelijk met welke rijksdienst u contact kunt opnemen maar dat geldt niet voor alle onderwerpen. Terecht hebben dan ook veel gemeenten gevraagd om een overzicht van de belangen met daarbij aangegeven welke dienst daarbij hoort. In de bijlage bij deze brief is in het overzicht aangegeven bij welk ministerie u moet zijn voor welk nationaal belang.

Het mag duidelijk zijn dat dit een overzicht is zonder eeuwigheidswaarde maar gebaseerd op de publicatie "Realisatie nationaal ruimtelijk beleid" van juni 2008. Zoals ook aangegeven door minister Cramer in haar brief van 26 mei 2009 kunnen er ook nog andere nationale belangen zijn waarover het goed is dat de desbetreffende rijksdienst wordt gehoord. Ik denk als voorbeeld aan het Nationaal Waterplan.

Ik merk voorts nog op dat Rijkswaterstaat ook beheersobjecten en vastgoed heeft buiten de belangen die in de bijlage worden genoemd. Het gaat dan om objecten van kleinere omvang die relevant zijn voor de beheerstaken maar niet in het kader van een beoordeling vanuit het nationaal ruimtelijk beleid. Ik ga er vanuit dat u Rijkswaterstaat ook daarbij op reguliere wijze betreft.

2. Elektronische postbussen van de regionale rijksdiensten

In mijn inspectiegebied Zuid-West in de provincie Zuid-Holland hebben de volgende rijksdiensten een elektronische brievenbus:

- VROM-Inspectie: vizw-ruimtelijkeplannen@minvrom.nl
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat: rorwszh@rws.nl
- Ministerie van Defensie: dvd.dw.rom@mindef.nl
- Ministerie van LNV: h.a.de.graaff@minlnv.nl
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: info@cultureelerfgoed.nl
- Ministerie van Economische Zaken: onbekend

Zoals u bekend is, moeten vanaf 1 januari 2010 de plannen in ontwerpfase en in vastgestelde vorm langs elektronische wijze beschikbaar worden gesteld en bij voorkeur via de website www.ruimtelijkeplannen.nl. De plaatsing aldaar ontslaat u overigens niet van de verplichting om een kennisgeving te sturen naar de betrokken rijksdiensten, als in het desbetreffende plan nationale belangen aan de orde zijn.

3. Plannen en betrokkenheid van het rijk bij de voorbereiding

Het rijk en vooral de VI wordt vaak benaderd in het kader van het vooroverleg artikel 3.1.1./5.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Daarbij constateer ik in een aantal gevallen dat dit niet nodig was. Anderzijds merk ik ook regelmatig dat ontwerpplannen ter visie worden gelegd en dat daarbij geen vooroverleg is geweest met het rijk, waar dat juist wel noodzakelijk was. Als in dat ontwerpplan een nationaal belang dan niet goed verwoord is, kan het rijk niet anders dan een

zienswijze indienen. Daarbij gaat het vaak om zaken die gemakkelijk hersteld kunnen worden. Daarom heeft het mijn voorkeur om deze strijdigheid al in het vooroverleg weg te kunnen nemen.

VROM-Inspectie
Uitvoering

Mijn oproep aan u is om bij de voorbereiding van een plan altijd goed te bekijken of een nationaal belang aan de orde is en in dat geval bij de desbetreffende rijksdienst het plan aan te bieden in het kader van artikel 3.1.1/5.1.1 Bro. Ik adviseer u alleen af te zien van het vooroverleg als het volstrekt duidelijk is dat er geen nationaal belang aan de orde is.

4. Versnelde publicatie van een gewijzigd vastgesteld plan

De brief van mijn minister geeft u de mogelijkheid om een gewijzigd vastgesteld plan snel ter visie te leggen. Ik heb van verschillende gemeenten de afgelopen tijd daartoe een verzoek gekregen en ik heb daaraan bijna altijd kunnen mee werken. Soms was echter een dergelijk verzoek niet nodig, omdat alleen de toelichting veranderd was. U hoeft in een dergelijk geval de publicatie niet op te houden. De mogelijkheid van het verzoek voor een versnelde publicatie is alleen in beeld als de regels en/of de verbeelding gewijzigd zijn vastgesteld. Volgens de Wro dient u wel altijd het raadsbesluit onverwijld op te sturen. Dat wil zeggen binnen twee à drie werkdagen.

5. Inzicht in de resultaten van het gevoerde overleg

De afgelopen maanden heb ik regelmatig gezien, dat in de toelichting bij het ontwerpplan geen verslag wordt gedaan van het feitelijk gevoerde overleg met het rijk (en de provincie en het waterschap.) In dergelijke gevallen moet ik (of de rijkspartners) dan zelf nagaan wat het verschil is tussen het voorontwerp en het ontwerp. Wat nog belangrijker is: de desbetreffende gemeente handelt hiermee in strijd met de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening. In dat kader wijs ik u op artikel 3.1.6. lid 1.c. van het Bro. Hierin staat aangegeven dat zowel een bestemmingsplan als een ontwerp vergezeld gaat van een toelichting, waarin zijn neergelegd (onder meer) de uitkomsten van het gevoerde overleg ex artikel 3.1.1. van het Bro. Als een dergelijke passage ontbreekt, ontnemt u ook uw burgers en andere betrokkenen de mogelijkheid om inzage te krijgen in de adviezen van de andere overheden en uw reactie daar weer op. De rechtbank in Groningen heeft recent een beroep gegrond verklaard omdat in de ruimtelijke onderbouwing geen verslag werd gedaan van het gevoerde overleg (LJN: BL7248). Ik verzoek u dan ook dringend om in het ontwerpplan altijd inzage te geven in de resultaten van het gevoerde overleg met de andere overheden. Aansluitend hierop wijs ik op de verplichting in artikel 3.8, eerste lid, onder b van de Wro om de kennisgeving bij een ontwerp elektronisch te zenden aan de betrokken diensten van Rijk en provincie.

Hoogachtend,
de directeur-inspecteur regio Zuid-West,

b/a CEACCGrootsholte

dr. J. Blenkers

Nationaal Ruimtelijk Beleid in bestemmingsplannen

Overleg ex artikel 3.1.1. Bro en artikel 5.1.1. Bro

Overzicht nationale belangen en bij vooroverleg te betrekken overheden.

(Nummering komt voort uit de Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid)

Nr.	Toelichting nationaal belang	Eerst verantwoordelijke rijksdienst	Overige betrokken rijksdiensten
Nationale belangen in de Nota Ruimte			
1	Ontwikkeling van nationale stedelijke netwerken en stedelijke centra, versterking van de kracht en diversiteit van de economische kerngebieden en verbetering van de bereikbaarheid.	VROM	V&W/EZ
2	Verbetering van de basiskwaliteit van de gehele hoofdinfrastructuur.	V&W	VROM
3	Verdere ontwikkeling van Schiphol op de huidige locatie tot 2030.	VROM	V&W
4	Het kunnen voorzien in de vraag naar droge havengerelateerde bedrijventerreinen ten behoeve van de Rotterdamse haven.	VROM	
7	Bundeling van verstedelijking en economische activiteiten, inclusief beleid voor bebouwing in het buitengebied, waaronder recreatiewoningen.	VROM	RCE
9	Borging van milieukwaliteit en externe veiligheid.	VROM	V&W
10	Het op orde brengen van het hoofdwatersysteem ter bescherming van het land tegen overstromingen, veiligstelling van de zoetwatervoorraden, voorkoming van watertekorten en verzilting, verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater, de zorg voor een goede ecologische waterkwaliteit en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit.	V&W	RCE
a	PKB Ruimte voor de Rivier: Het op het vereiste niveau brengen van de bescherming van het rivierengebied tegen overstromingen conform de wettelijke norm en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied.	V&W	RCE
b	Kust en Noordzee.	V&W	RCE
c	PKB Waddenzee: Duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.	VROM	V&W/RCE
d	IJsselmeergebied.	V&W	RCE
e	Zuid-Westelijke Delta	V&W	RCE
12	Het op orde brengen en houden van de regionale watersystemen ter bescherming van het land tegen wateroverlast, de veiligstelling van de zoetwatervoorraden, het voorkomen van verdroging en onnodige bodemdaling, watertekorten en verzilting, de verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, de zorg voor een goede ecologische waterkwaliteit en de versterking van de ruimtelijke	V&W	

	kwaliteit.		
13	De realisatie, bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van bijzondere waarden van de VHR- en NB-gebieden, EHS en robuuste ecologische verbindingen.	LNV	RCE
14	Behoud, beheer en versterking van de landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten van de nationale landschappen en het daarbinnen tegengaan van grootschalige verstedelijkingslocaties en bedrijventerreinen, nieuwe grootschalige glastuinbouwlocaties en nieuwe grootschalige infrastructuurprojecten.	LNV	VROM/RCE
15	Bescherming, instandhouding en ontwikkeling werelderfgoederen.	RCE	
17	Vrijwaring van rijksbufferzones van verdere verstedelijking en versterking van de (dag)recreatieve functie van de rijksbufferzones.	VROM	
19	Behoud en versterking van de kernkwaliteiten met betrekking tot natuur, architectuur, cultuurhistorie, landschappelijke kwaliteit.	RCE	
20	Behoud 'panorama's' vanaf infrastructuur.	VROM	V&W/RCE
21	Aanpassing toeristische—recreatieve voorzieningen in het landschap aan veranderende behoefte en vergroting toeristisch-recreatieve mogelijkheden in het landschap.	LNV	
32			
32	Beschikbaar stellen van voldoende ruimte voor de opwekking en distributie van elektriciteit en de stimulering van voldoende ruimte voor de opwekking van windenergie.	EZ	VROM
Nationale belangen in andere PKB's			
35	PKB Nota Mobiliteit: Economische groei en een stevige internationale concurrentiepositie vereisen dat Nederland economie, ruimte en verkeer en vervoer in samenhang ontwikkelt.	V&W	VROM
36	PKB Ruimte voor de Rivier, zie 10a.	V&W	RCE
37	Project Mainportontwikkeling Rotterdam: Versterking van de mainport Rotterdam en verbetering van kwaliteit van de leefomgeving in Rijnmond.	V&W	VROM/EZ/LNV
39	Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening: beschikbaar stellen van voldoende ruimte voor de opwekking en distributie van elektriciteit en de stimulering van voldoende ruimte voor de opwekking van windenergie, zie 32.	EZ	VROM
40	PKB Structuurschema Buisleidingen: verbetering van de basiskwaliteit van de gehele hoofdinfrastructuur, zie 2.	VROM	
41	PKB Waddenzee, zie 10c.	VROM	RCE
42	Tweede Structuurschema Militaire Terreinen: doelstelling van het SMT-2 is het scheppen van de noodzakelijke ruimtelijke voorwaarden voor de gereedstelling en instandhouding van de krijgsmacht. Hieronder vallen vele terreinen en het indirecte ruimtebeslag van die terreinen.	Defensie	